

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Initium Sapientiae & Finis: Timor Domini, & Amor Dei: Seu
de fuga peccati, deque dilectione summi boni**

Comitin, César Jean-Baptiste

Coloniae, 1709

§.1. Creatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50773)

De beneficiis ago secundo loco: quod armorum genus acerrimum semper fuit.

§. I. *Creatio.*

Primum esto CREATIONIS. Non enim alius auctor à Deo. Ille operis inventor & sculptor; ille condidit, ille formavit, olim in horto, nunc in utero, matre etiam insciâ atque incogitante, non umbilico tenus, ut Venustiani volebant, sed, ut Propheta, (*Job. 10.*) *totum in circuitu*, hoc est à capite ad calcem, opere non Phrygio, sed planè divino. Ipse ipse, inquam, propriis manibus, ingeniique ingenti curâ, & *laboranti similis*, (*Ambrosius.*) mirum! non nisi prævio totius Trinitatis, ut ita dicam, senatusconsulto, (curia enim est, cum dicitur, *Faciamus*) è luto massam in oculos, aures, omnemque corporis formosissimi compagem artifex eximius effingit; membra, membranas, artus, articulos, ordine cuncta digerit suo & nostro. Exin spiritum è proprio inhalat *divinæ particulam aure*; ac ita efformatum humeris, ut sentit Theodoretus, imponit suis, transportatque in paradysum, primâ omnium coloniâ, novum indigenam, & si adnitatur, novum indigetem mox in cælo futurum, certè terrarum Dominum atque Regem.

Herr

Heu me! quàm multa beneficia in uno, & in unum! Specto causam, opus, modum. Omnia sunt divina, nam quid admirer magis? an quòd Deus ipse fingat? an quòd Deus ipse fingatur? *quicquid enim limus efformabatur, Christus cogitabatur.* [Tertullianus.] Ergò de luto carnem, de suo animam fecit: uxorem olim Agni, tum sororem Angelorum. addidit dotem, & quasi Sponsæ mundum muliebrem, **MUNDUM** ipsum. Ô qualem, Ô quantum! in opifice nobilitatem originis attende, in opificio dignitatem operis, in dote magnificentiam sponsi. Dixit Tertullianus de statuâ: *Non tanti Elephas, quanti Phidias.* Ego verò de homine statuâ Dei dico: Non tanti lutum, quanti Deus in luto. Hoc Patre gloriamur. Jam de membris tuis quid dicam? quanti sit unumquodque, intelliges hac ratione. Cogita si unoculus esses, claudus vel surdus, invenireturque medicus atque Alabarches, qui sensum ultrò restitueret amissum; id quâ tu gratiâ memor acciperes? Ecce tibi Deus non unum oculum, sed geminos, & utrasque aures, & omnes sensus, & integrum te tibi dedit; non ex morbo restitutum, sed ex nihilo procreatum: non ut commodiùs vivas, sed ut sis,

&

& ut vivas, totum illi debes à quo totum habes, quod es, & quod non es. quis ergò tibi sensus in tam multiplici sensu viventis, censùque possidentis? Si beneficium est, illud acerbum & impudens fœnus, ut Dio loquitur, quod quò minùs exigitur, eò plùs debetur; si crescit secundùm rationem dati & accepti; quid habes vitâ melius? quid pretiosius te ipso?

Quòd si in corporis efformatione obstupescis; quid statues de spiritu, quem immortalē indidit, sui tuique capacem, denique Deo simillimum, & velut ex traduce stirpem? O quale donum!

I, scalam ascende, gradusque, quotquot in elencho categoriæ sunt, pervade universos, à scapo ad scopum, hoc est, à nihilo ad Deum. Aude majora: finge chimæram te ipsum. Finge te, inquam, cum nihil esses, optare ut sis, impetrare à Deo existentiam qualemcunque: primùm indefinitam ac transcendentalem entis, *transitu*, ut philosophatur Scotus, à non esse ad non esse infinito. Enjam opus immensum, & cui sola Dei potentia sit par. Tum descendere te ad accidens, tum ad substantiam; nec hoc gradu contentum, ambire vegetantem, sentientem, & ad

ex-

extremum intelligentem. Ire te igitur transmigratione mirificâ , à nihilo ad aliquid, à lapide ad plantam, à plantâ ad belluam, ab hac ad hominem, & ad Deum : enim vero hîc animo consistens, hîc oculos auctori rescludens, an non ita diceres ? Ego uno antè momento nihil, lutum, lapis, truncus, nunc sentio, nunc in hominem erectus solo Deo minor sum, astrorum, cæli, terræque Dominus. Elementa mea sunt. Currit mihi mundus, domus & supellex mea. Currit & ipse Deus. (*θεὸς ἀπὸ τοῦ θεοῦ, id est, currere. Plauto.*) O mirabiles dicamne Dei de me curas, an mei de Deo cunas ! utrumque summum est , & quod à Deo, & quod in Deo ; sed utrumque summum debitum est principio & fine. nam cui sua seritur arbor ? cui plantatur ? nunquid non agricolæ ? *Omne opus servum est*, inquit Chrysostomus. Ergò cum opus Dei simus, cur alium quærimus, cui serviamus ? cur beneficia Dei facimus tela furoris nostri ? ingrati ! de Deo vivimus contra Deum ? *hi nostri reditus, expectati que triumpho* ? absit, absit : ego Deo reddo Deum, cuius sum imago ; ego Deo reddo me ipsum, cuius sum opus. quid enim tam Dei, quàm opus & imago Dei ?